Nr. 258. Kraków, Poniedziałek 22. Maja 1916. Rok XXIV.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięcznie 3 K 10 h., kwartalnie 9 K 30 h, półrocznie 18 K 50 h., rocznie 37 K 20 h. Za odnoszenie do domu dopłaca się 60 h. mies.

Na prowincyę z jednorazową przesyłką pocztową miesięcznie 3 K 80 h., kwartalnie 11 K 40 h., półrocznie 22 K 80 h., rocznie 45 K 40 h.

W państwie niemieckiem kwartalnie 12 K.

GŁOS NARODU

Wychodzi dwa razy dziennie.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty nadsyłać należy franko do Administr. „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz agencyi upoważnionych przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamacye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. Rękopisów redakcya nie zwraca.

ADRES REDAKCYI: ulica św. Tomasza l. 35. Telefon redakcyi Nr 190.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracya „Głosu Narodu“ ulica św. Tomasza l. 35. Od wiersza drobnem pismem (petit) 12 hal., układ tabelaryczny, liczbowy od wiersza 60 hal. Nadesłane po 60 hal. od wiersza. Podziękowania po 60 hal. od wiersza. Nekrologi itd. po 80 hal. od wiersza Komunikaty prywatne po kronice 1 korona od wiersza. Załączniki do „Głosu Narodu“ prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp. przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egzemplarzy dla zamiejscowych, po 1 kor. od 100 egzemplarzy dla miejscowych prenumeratorów. Telefon administracyi i drukarni Nr 3344. — Adres telegramów: „Głos Narodu“ Kraków.

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń, dnia 22. maja.

Urzędowo donoszą dnia 21. maja:

Wschodni i połud.-wschodni teren.

Nic ważniejszego.

Włoski teren.

Walki na froncie południowego Tyrolu przybrały na rozmiarach, gdyż nasze wojska przeszły do ataku także na płaskowzgórzu Lafraun.

Szczyt grzbietu Armenterra znajduje się w naszem posiadaniu.

Na płaskowzgórzu Lafraun wtargnęły nasze wojska do pierwszej zacięcie bronionej pozycyi. Wojska bojowe Jego c. i k. Wysokości poln. marszałka porucznika Arcyksięcia Karola Franciszka Józefa, składające się z tyrolskich strzelców cesarskich i linckiej dywizyi piechoty, rozszerzyły swe sukcesy. Cima dei Laghi i na północny wschód od tego szczytu Cima dei Mesole zostały zajęte.

Także z przełęczy Borcola wypędzono nieprzyjaciela. Na południe od przełęczy wpadły w nasze ręce dalsze trzy 28-centymetrowe haubice.

Z Col Santo wparły nasze wojska na Pasubio. W dolinie Brand obsadziliśmy Langeben (Anghebeni).

Wczoraj wzięto do niewoli przeszło 3000 Włochów, w tem 84 oficerów, oraz zdobyto 25 dział i 8 karabinów maszynowych.

Zast. szefa sztabu jeneralnego **v. Höfer** mp.

Wschodni teren,

Nic nowego.

Bałkański teren.

Położenie naogół niezmienione. Przeszkody spowodowane znacznymi wylewami w dolinie Vardaru usunięte.

Naczelne kierownictwo armii.

Sprawozdania nieprzyjacielskich sztabów.

Włochy.

Wiedeń. (B. kor.) Biuletyn sztabu generalnego włoskiego z dnia 19. maja między innemi powiada: W odcinku A d y g a—dolina T e r r a g n o l o opróżniliśmy stanowisko na C u g n a T o r t a, zniszczone przez trzydniowe nieustanne ostrzeliwanie przez nieprzyjaciela. Dwa po sobie następujące gwałtowne ataki na nasze stanowiska na południe od C u g n a T o r t a zostały odparte wśród najcięższych strat dla nieprzyjaciela, któremu przytem zabraliśmy także jeńców i karabiny maszynowe. W odcinku T e r r a g n o l a — górna dolina A s t i c o nieprzyjaciel z mnóstwa baterii wszelkiego kalibru ostrzeliwał gwałtownie dalej naszą linię obronną M o n t e M a g g i o—S o g l i o d' A s p i o. Aby uniknąć niepotrzebnych strat o p r ó ż n i o n o tę linię. Nasze wojska wycofały się w porządku do dalej w tył położonych stanowisk i tam się umocniły.

Anglia.

Londyn. (B. kor.) Urzędownie. Wczoraj rano został na wschodniem wybrzeżu K e n t wykonany nieprzyjacielski atak powietrzny. Jeden żołnierz zginął, jedna kobieta i jeden marynarz odnieśli rany; znaczniejsza liczba domów uszkodzona.

W pobliżu belgijskiego wybrzeża morski patrol zestrzelił nieprzyjacielski hydroplan.

Nad Vardarem.

Paryż. (B. kor.) „Petit Parisien“ donosi z Salonik: Ogromnie silne burze przerwały w rozmaitych odcinkach frontu wszystkie połączenia telegraficzne. Na lewym brzegu Vardaru trwa dalej ogień działowy.

Z Ameryki.

Po zatopieniu „Dubrownika“.

Nowy Jork. (B. kor.) Austro-węgierska nota w sprawie zatopienia „D u b r o w n i k a“ znalazła tu wielkie zainteresowanie. Waszyngtońskie telegramy donoszą, że jeżeli dowody będą przekonywujące, departament stanu będzie musiał wnieść energiczny protest u rządów sprzymierzonych, które są o zbrodnię oskarżone.

„Evening Post“ pisze: Amerykańska opinia publiczna nie zadowolni się przejściem do porządku nad zajściem. Jeżeli rząd austro-węgierski poprze oskarżenie dowodami, to powinien rząd, który jest za tę zbrodnię odpowiedzialnym, dostarczyć dowodu, że państwa sprzymierzone postępowały rzetelnie, gdy obwiniały Niemców o podobną zbrodnię.

Nota w sprawie „Appam“.

Rząd amerykański odmawia gościny.

Amsterdam. (B. kor.) Według jednego z tutejszych pism dowiaduje się „Times“ z Nowego Jorku: Departament państwowy ogłasza notę, która 2. marca została wręczona hr. B e r n s t o r f f o w i, a w której odmawia się Niemcom praw żądania trwałej gościnności dla angielskiego parowca „Appam“ w porcie amerykańskim.

Nota wskazuje na to, że artykuł XIX. amerykańsko-pruskiego układu z r. 1799. do tego wypadku się nie stosuje i że zdobywcom „Appama“ można przyznać tylko zwykłe ulgi. Okręt wojującego państwa może do neutralnego portu zawijać tylko w celu obrony, z powodu braku paliwa, lub z konieczności naprawy i gdy tych przyczyn już niema, powinien wyjechać. Nota dodaje, żesąd musiałby o losie okrętu rozstrzygnąć według ustaw amerykańskich.

Departament państwowy odmawia prośbie hr. B e r n s t o r f f a o internowanie załogi „Appama“, ponieważ okręt opierał się zajęciu go. Również osoby wojskowe z pośród pasażerów zdaniem departamentu państwowego nie mogą być internowane. Wróciły one już do Anglii.

(Statek angielski „Appam“ (7781 ton) został zajęty przez niemiecki krążownik „Mewę“ na oceanie Atlantyckim, a otrzymawszy następnie załogę niemiecką, zawinął do portu w Nowym Jorku dla uskutecznienia naprawy. Telegram „Timesa“, podający notę amerykańską z dnia 2. marca b. r. nie wyjaśnia, co się ostatecznie z „Appamem“ stało. — Przyp. Red.)

Państwowa flota handlowa.

Waszyngton. (B. kor.) Reuter. Izba reprezentantów przyjęła bil o żegludze, postanawiający założyć p a ń s t w o w ą f l o t ę h a n d l o w ą dla komunikacyi z zagranicą. Bil ten nie przeszedł jeszcze przez senat.

Podwyższenie siły zbrojnej.

Izba reprezentantów przyjęła także sprawozdanie z konferencyi obu izb co do p r z e d ł o ż e n i a o a r m i i, które podwyższa regularną armię na 210.000 ludzi, podwyższa także siły bojowe poszczególnych państw, zobowiązanych do związkowej służby wojennej tak, że najwyższa siła armii ma wynosić 680.000 ludzi. Bil ten przeszedł już przez senat.

Sprawa pokoju.

Waszyngton. (B. kor.) Dnia 20. bm. **Telegram iskrowy korespondenta biura Wolffa z Nowego Jorku: Komisya domu reprezentantów przyjęła jednomyślnie rezolucyę H e n s l e y a, upoważniającą prezydenta, żeby celem zakończenia wojny europejskiej zaprosił państwa kuli ziemskiej na konferencyę celem utworzenia sądu rozjemczego lub innego ciała, któreby załagodziło wszystkie spory między narodami i zezwoliła na ten cel 200.000 dolarów.**

Roszczenia rządu norweskiego.

Sprawa odszkodowania za zniszczone okręty.

Chrystyania. (B. kor.) Odpowiadając na krok rządu norweskiego z powodu straty trzech okrętów norweskich „B a u s a“, „K a n n i“ i „S y r i u s a“ niemiecki urząd spraw zagranicznych wręczył poselstwu norweskiemu notę, w której donosi, że władze niemieckie nie mogły wybadać, czy te okręty zginęły podczas wojennych operacyi niemieckich łodzi podmorskich na okręty nieprzyjacielskie stojące w porcie wojennym w Havrze, ale jeżeli norweskie okręty tam się wtedy znajdowały, szkoda jakaby stąd wypłynęła, pochodziłaby z operacyi wojennych uprawnionych a przeto d o p a ń s t w a n i e m i e c k i e g o n i e m o ż n a b y s o b i e z t e g o p o w o d u r o ś c i ć p r e t e n s y i.

Poselstwo norweskie z polecenia norweskiego ministerstwa spraw zagranicznych odpowiedziało, że rząd norweski nie sądzi, by odpowiedzialność w tym wypadku polegała na takich bezpośrednich działaniach wojennych i rezerwuje sobie podniesienie praw swoich i swoich poddanych, gdyby się miało pokazać, że te okręty zostały zniszczone przez bezpośredni atak niemieckich sił zbrojnych, które je mimo oczywistych odznak neutralnych uważały za nieprzyjacielskie. Norweski rząd prosi tedy rząd niemiecki o doniesienie mu, o ile można będzie zasięgnąć dalszych wiadomości o utracie tych trzech okrętów.

Na morzach.

Podstępne używanie flagi neutralnej.

Berlin. (B. kor.) Biuro Wolffa donosi: „Nieuwe Courant“ z 25. kwietnia podał wiadomość, że holenderski parowiec „S ö r a c a r t a“ w podróży między Irlandyą a wyspami szetlandzkiemi był świadkiem zniszczenia niemieckiej łodzi podwodnej przez angielski parowiec rybacki.

Jak z kompetentnego źródła o tem donoszą, holen-

Po upływie roku.

Głos bułgarski.

Sofia. (B. kor.) Z powodu rocznicy zdrady Włoch pisze „Kambana“: Po całorocznem dawaniu przez armię Włoch światu rozweselającego widowiska niespełniających się wojskowych ambicyi, gdy Cadorna przez ciągłe prognozy uczynił się śmiesznym, a pięć włoskich ofenzyw spełzło beznadziejnie na niczem, spotyka obecnie Włochy okrutny los. Naprzód pozbawiono je iluzyi i nadziei, a teraz muszą odczuć twardą rzeczywistość i zasłużoną karę.

Biuletyn niemiecki.

Berlin, dnia 22. maja.

Wielka główna kwatera ogłasza dnia 21. maja:

Zachodni teren.

Na południowym i południ.-zachodnim stoku Mort Homme po zręcznem przygotowaniu artyleryjskiem posunięto naprzód nasze linie. 31 oficerów i 1313 żołnierzy wzięto do niewoli oraz zdobyto prócz innego materyału 14 karabinów maszynowych i 8 dział. Słabsze nieprzyjacielskie kontrataki pozostały bez rezultatu.

Na prawo od Mozy, jak dodatkowo doniesiono, w nocy na 20. bm. w lesie Caillete odparto francuski atak granatami ręcznymi. Wczoraj nie przyszło tu wcale do akcyi piechoty. Obustronny ogień działowy natomiast osiągał od czasu do czasu wielką gwałtowność. Mniejsze przedsięwzięcia, jak na zachód od Beaumont i na północ od Gondrexon były uwieńczone skutkiem.

Koło Ostendy w ogniu naszych obronnych dział spadł nieprzyjacielski samolot do morza. Cztery dalsze samoloty zostały w walce powietrznej zestrzelone, a to dwa z nich w naszych liniach koło Lorgies (na północ od La Bassee) i na południe od Chateau Salins, dwa inne z tamtej strony frontu nieprzyjacielskiego koło lasu Bourrus (na zachód od Mozy) i nad miejscem na wschód od Verdun.

Nasze eskadry lotnicze zaatakowały ponownie wybrzeże bombami Dunkierkę.

derski parowiec „Söracarta“ został dnia 25. kwietnia wieczór na zachód od Irlandyi zatrzymany przez niemiecką łódź podwodną sygnałem flagowym. W jej pobliżu znajdował się drugi parowiec pod szwedzką flagą. Temu dano takisam sygnał, a gdy sygnał nie został usłuchany, dano strzał przed okręt, aby go zmusić do zatrzymania jazdy. W chwili oddania tego strzału parowiec jadący pod szwedzką flagą otworzył szybki ogień na niemiecką łódź podwodną. Łódź próbowała chronić się, dając natychmiast nurka, lecz mimo to została draśniętą jednym strzałem, który jednakże nie nadwerężył zdolności łodzi do manewrowania.

Tasama łódź podwodna w cztery dni później u zachodniego wejścia do kanału angielskiego miała drugi bardzo podobny wypadek. Także w tym wypadku udało się łodzi przez szybkie nurkowania ochronić się przed szybkim ogniem nieprzyjacielskim. Łódź wróciła cało do swego kraju.

Sprawy żywnościowe w Austryi.

Wolność handlu jajami.

Ogłoszone w dniu wczorajszym ministeryalne rozporządzenie w sprawie handlu jajami znosi dotychczasowy centralistyczny system zakupu jaj za pośrednictwem „Miles'a“ i ogłasza wolność tego handlu. W motywach rozporządzenia powiedziane jest między innemi, że stosunki na targu jajami, a w szczególności w Wiedniu wykazały, iż równomierne zaopatrzenie ludności w ten artykuł za pośrednictwem organizacyi „Miles'a“ jest nie do przeprowadzenia. Wobec tego, z uwzględnienia życzeń odbiorców i handlarzy znosi się dotychczasowe uprawnienia „Miles'a“ do handlu jajami i zezwala na swobodny obrót w tym dziale aprowizacyi z tem, że **władze lokalne każdego obszaru obowiązane są czuwać w pierwszym rzędzie nad zaspokojeniem własnych potrzeb danego obszaru i na tej podstawie wydawać zezwolenia na wywóz,** postępując przytem liberalnie i pośpiesznie.

W celu zapobieżenia szkodliwemu gromadzeniu zapasów jaj na czas, w którym produkcya tego artykułu zmaleje, zawiera rozporządzenie ministeryalne przepis o kontroli zapasów i obowiązku ich zgłaszania.

* * *

Powyższe rozporządzenie ministeryalne posiada wyjątkowo wielkie znaczenie dla naszego kraju. Kładzie ono tamę pozbawianiu kraju naszego tego ważnego środka żywności, który agenci pozakrajowi z największą szkodą naszą w nieskontrolowanej ilości wywozili. Spodziewać się też należy, że polityczne i policyjne władze krajowe w myśl rozporządzenia ministeryalnego przeprowadzać będą jaknajskrupulatniej kontrolę wywozu, a to w interesie własnej ludności kraju.

Sprawy żywnościowe w Niemczech.

Zajęcie wszelkiej żywności i paszy.

Berlin. (Tel. pryw.) „Berl. Tageblatt“ donosi, że Radzie Związkowej państw Rzeszy przedłożono ustawy na mocy której kanclerz Rzeszy otrzymuje upoważnienie do zajęcia wszystkich środków żywności i paszy, jakoteż potrzebnego do tego surowca, niemniej upoważnienie do wywłaszczenia, rozdziału i ustanowienia cen tychże środków.

Zarazem upoważnia wspomniana ustawa kanclerza Rzeszy do przekazania czynności z tem połączonych nowej władzy, której organizacya i skład są wyłącznem prawem kanclerza.

Jenerał Gröner.

Berlin. (Tel. pryw.) „Voss. Zeitung“ donosi, że w skład mającej powstać Centrali dla środków żywności wejdzie ze strony naczelnej komendy armii jenerał Gröner, dotychczasowy szef kolei.

250 gramów mięsa tygodniowo.

Berlin. (Tel. pryw.) Magistrat tutejszy rozporządził wobec stanu zapasów mięsa w poprzednim tygodniu, że w obrębie Berlina otrzymywać będzie można na kartę chlebową 250 gramów świeżego mięsa albo tłuszczu (także mięsa i tłuszczu) tygodniowo na osobę.

(Podobne zarządzenia wydano już — jak donosiliśmy dawniej — w Saksonii. Przyp. Red.).

Uproszczenie jadłospisu.

Prawdopodobnie z dniem 1. czerwca wejdzie w życie rozporządzenie o uproszczeniu jadłospisu w restauracyach, a to na podstawie konferencyi, odbytej w ministerstwie spraw wewnętrznych przy udziale przedstawicieli przemysłu gospodniego.

Wedle uchwał, tamże powziętych, nowy jadłospis obejmować będzie 2 zupy, 2 przystawki i 2 potrawy mięsne. Gość będzie mógł żądać jednak tylko jednej potrawy z każdej kategoryi.

Uchwały konferencyi nie otrzymały jeszcze zatwierdzenia kanclerza Rzeszy.

Konferencya u kanclerza Rzeszy.

Berlin. (B. kor.) Kanclerz państwa przyjął dziś przywódców partyi parlamentarnych na poufnej konferencyi.

Wiadomości telegraficzne.

(Telegramy »Głosu Narodu« z dnia 22 Maja.)

Służba duchowna w polu.

Wiedeń. (B. kor.) Apostolski polny wikary biskup Bjelik udał się do miejsca pobytu naczelnej komendy armii, oraz do Polski i na północny teren celem dokonania inspekcyi duszpasterstwa.

Powrót namiestnika Galicyi.

Wiedeń. (B. kor.) Namiestnik Galicyi br. Diller udał się o wpół do 11. w nocy na swój posterunek.

Terminy egzaminów dla jednorocznych.

Wiedeń. (B. kor.) Ustanowienie nowych terminów egzaminacyjnych dla egzaminu uzupełniającego dla służby jednorocznej ochotniczej. Według rozporządzenia ministerstwa wojny z 11. maja 1916. zarządzono odbywanie w roku 1916, według potrzeby także w miesiącach czerwcu, lipcu, sierpniu, październiku i listopadzie egzaminów uzupełniających dla służby jednorocznej ochotniczej. Egzamina mają się rozpocząć w czerwcu dnia 13., w lipcu dnia 10., w sierpniu dnia 14., w październiku dnia 9., a w listopadzie dnia 13. Dodaje się, że wyznaczone na miesiące lipiec i sierpień egzamina uzupełniające mają się odbywać tylko w szkołach kadeckich (a nie także w poszczególnych wyższych wojskowych szkołach realnych). To rozporządzenie w porozumieniu z ministerstwem obrony kraj. odnosi się także do c. k. obrony krajowej.

Ogłoszenie.

C. k. Namiestnictwo ogłasza:

Na liczne zapytania osób interesowanych, czy pospolitacy uznani przy porzednich stawkach za zdatnych których przy zgłoszeniu się ich do służby wojskowej (Präsentierung) względnie później w czasie do 31. marca b. r. urlopowano jako niezdatnych, winni mimo to jawić się do stawki ponownej, zarządzonej co do roczników 1897—1866 obwieszczeniem powołującem „O“ z dnia 18. kwietnia 1916, oznajmia się wskutek reskryptu c. k. ministerstwa obrony krajowej z dnia 8. maja 1916 Nr. 725 ex 1916, Oddział XIV, że obowiązek jawienia się ich do ponownej stawki ze względu na wstępny ustęp powołanego obwieszczenia nie ulega żadnej wątpliwości.

Wyszukiwanie zaginionych żołnierzy.

Wiedeń. (B. kor.) Austr. Towarzystwo Czerwonego Krzyża donosi: W tak ważnem zadaniu dawania informacyi o żołnierzach w polu, pracuje kilka oficyalnych miejsc Czerwonego Krzyża. Zwłaszcza kwestyą wyszukiwania takich żołnierzy, którzy uchodzą za „zaginionych“, zajmuje się „Miejsce wywiadowcze wojenne Czerwonego Krzyża“ (Kriegsauskunftstelle des Roten Kreuzes, Wien I. Stock im Eisenplatz 3.). To biuro przeprowadza zupełnie bez kosztów dochodzenia w każdej poszczególnej sprawie przy pomocy wszystkich odnośnych wojskowych i politycznych władz i osiągnęło przy tej akcyi wcale korzystne wyniki, także w takich wypadkach, w których wszystkie kroki dotąd podjęte przez rodziny pozostały bezskutecznymi. Ustne zgłoszenia przyjmuje się w wymienionem biurze w Wiedniu między godz. 9. a 5. popołudniu. Celem poparcia akcyi tego biura wydaje się od kilku miesięcy urzędowe pismo. „Austryackie pismo celem dochodzeń za zaginionymi żołnierzami w polu“ (Oesterreichisches Suchblatt zur Ermittlung verschollener Krieger im Felde). Ten urzędowy organ wychodzi w wydaniu 18.000 egzemplarzy każdego 1. i 15. miesiąca i bywa doręczany bezpłatnie wszystkim wojskowym szpitalom i zakładom Czerwonego Krzyża, oraz biurom wojskowym i cywilnym, które mogą dać jakieś informacye o zaginionych żołnierzach, dalej komendom w polu, oddziałom uzupełniającym, do obozów jeńców wojennych i do lokali publicznych, w których bywają wojskowi. Rozporządzeniem ministerstwa wojny z dnia 17. marca polecono wojskowym biurom zwracać jak najdokładniejszą uwagę na żołnierskie listy poszukiwawcze (Soldatensuchlisten) aby wszyscy, którzy w jaki sposób zetknęli się z zaginionymi, dowiedzieli się, że się ich poszukuje i aby donieśli o swych spostrzeżeniach biuru wywiadowczemu wojennemu (Kriegsauskunftstelle).

Cena za jednorazowe doniesienie w „Austr. piśmie celem dochodzeń“ wynosi za krótki anons (najważniejsze daty) 2 K, za szczegółowsze doniesienie 4 K, a za inserat z podobizną według przesłanej fotografii 9 K 50 hal. Numera próbne i prospekty bezpłatnie.

Wyraźnie napisane doniesienia z dokładnemi datami urodzin i przynależnościami, oraz wojskowej przynależności (pułk, kompania) można dostarczać ustnie między godz. 9. a pół do 5. lub pisemnie w biurze „Austryackie pismo celem dochodzeń“. Wien I., Stock im Eisenplatz 3.

KRONIKA

Podziękowanie Henryka Sienkiewicza. Na telegraficzne życzenia, złożone przez senat Uniwersytetu Jagiellońskiego z powodu 70-rocznicy urodzin, odpowiedział Henryk Sienkiewicz telegramem, w którym serdecznie dziękuje rektorowi i profesorom za pamięć i gratulacye.

Zniesienie oddziału dla spraw cywilnych przy Komendzie twierdzy. C. i k. Komenda twierdzy ogłasza:

Z dniem 1 czerwca b. r. znosi się oddział dla spraw cywilnych przy Komendzie twierdzy.

W następstwie tego zostaje, przydzielony dotychczas do Komendy twierdzy cywilny komisarz, powołany do pośrednictwa pomiędzy Komendą twierdzy i władzami cywilnemi.

Pozwolenia na pobyt dla przyjezdnych do Krakowa przedłuża się z dniem 1. czerwca b. r. z 8 na 14 dni. Z prośbą, względnie podaniem o przedłużnie pobytu należy zwracać się do komisaryatu cywilnego Komendy twierdzy (ul. Poselska 8).

Dotyczy to też rodziny osób wojskowych. Rodziny oficerów i aspirantów na tychże względnie urzędników wojskowych tejże kategoryi posiadają jak dotychczas prawo stałego pobytu, o ile posiadają urzędową legitymacyę z fotografią, zaopatrzoną własnoręcznym podpisem.

Pozwolenia pobytu ponad 14 dni udziela dla poddanych obcych państw tylko Komenda twierdzy; podania należy przeto przedkładać Komendzie twierdzy (K-Stelle).

Do podań tych, jeśli petent przed wojną stale mieszkał w obrębie twierdzy, należy załączyć świadectwo moralności wystawione przez dyrekcyę Policyi. Poddani obcych państw którzy poprzednio nie byli w Krakowie zamieszkali, mogą w wyjątkowych wypadkach uzyskać pozwolenie Komendy twierdzy na pobyt, jeżeli dwaj wybitni obywatele krakowscy i austryaccy poddani pisemnie poręczą ich nienaganność i lojalność. Deklaracyę ową należy załączyć do podania.

Legitymacye na stały pobyt w formie książeczki, potwierdzone przez Komendę twierdzy, są ważne tylko jako poświadczenie identyczności.

Referat kontroli nad wykonywaniem przemysłu szynkarskiego przydziela się żandarmeryi twierdzy, koszary Franciszka Józefa przy ulicy Rajskiej.

Kraków, dnia 16. maja 1916.

Komendant twierdzy jeszcze nie zamianowany:

Lavric m. p., f. m. p.

Ostrzeżenie. Miejski Urząd Zdrowia nadsyła nam następujące pismo: Od pewnego czasu trudni się w Krakowie cały szereg osób krajaniem w kawałki starzyzny i szmat celem sprzedawania tychże fabrykom sukna. Ponieważ starzyzna i szmaty mogą zawierać zarazki bardzo niebezpiecznych chorób zakaźnych, przeto Miejski Urząd Zdrowia ostrzega osoby zajmujące się krajaniem szmat i starzyzny i zaleca gorąco oddawanie tych przedmiotów przed ich przerabianiem do odkażenia w miejskim Zakładzie dezynfekcyjnym. Przedmioty do dezynfekcyi należy zgłaszać w miejskim Urzędzie Zdrowia przy ul. Poselskiej L. 12 na parterze, codziennie od godziny 11—1 w południe.

Brak papieru a karty chlebowe. Otrzymujemy od inż. Kondraczka ze Stanisławowa następujące pismo: Od szeregu tygodni pojawiają się w prasie projekty mające na celu zaradzenie grożącemu brakowi papieru. Radzą więc jedni zbiórkę szmat i odpadków tekturowych, drudzy starych aktów, gazet i książek. — Pozwolę sobie zwrócić publiczną uwagę na jedno jeszcze dość obfite źródło papieru, t. j. karty chlebowe i cukrowe. Przyjmując, że w państwie rozdziela się co dwa tygodnie 40 milionów kart chlebowych o wadze 35 dkg. za 100 sztuk, zaś co 4 tygodnie tyleż kart cukrowych o wadze 12 dkg. za 100 sztuk, zużywa się na ten cel przez rok 3.640.000 kg. papieru na karty chlebowe, zas 624.000 kg. na karty cukrowe, czyli razem okrągło 426 wagonów papieru rocznie. Karty te po spełnieniu swego przeznaczenia wracają dla kontroli do odnośnych komisyj chlebowych, czyteż zarządów gminnych względnie starostw, gdzie podlegają zniszczeniu, albo bywają gromadzone, czasem w kilku nawet ubikacyach, zajmując bezużytecznie miejsce swą objętością. — Byłoby zatem rzeczą pożądaną, aby czynniki kierujące wskazywały drogę odnośnym komisyom i zarządom administracyjnym, gdzie i w jaki sposób lokować te papiery na pozór bezwartościowe, a z jednej strnoy usunie się choć w części brak papieru, z drugiej zaś strony zarządy pokryją choć częściowo znaczny koszt pieczętowania tych kart.

Podawanie cukru w kawiarniach i restauracyach. Namiestnik Galicyi gen. bar. Diller wydał w dniu 18. maja b. r. w sprawie podawania cukru do napojów i potraw w przedsiębiorstwach gospodnio-szynkarskich tudzież w cukierniach następujące rozporządzenie: W przedsiębiorstwach gospodnio-szynkarskich (gospodach, kawiarniach, kantynach, barakach i t. p.) tudzież w cukierniach wolno podawać jako dodatek do napojów i potraw dla jednej osoby najwyżej trzy kawałki cukru w zwyczajnej formie kostkowej, lub w formie innej, ale zawsze tylko w ilości nieprzekraczalnej wagi trzech normalnych kostek cukru. — Ta najwyższa ilość może być podwyższoną najwyżej do pięciu kawałków tylko przy napojach, które podaje się w tak zwanych porcyach.

W wymienionych przedsiębiorstwach gospodnio-szynkarskich zakazuje się stawiania naczyń z cukrem na stolikach tudzież podawania cukru gościom w naczyniach do dowolnego wyboru.

Przedsiębiorcy gospodnio-szynkarscy wszelkiego rodzaju winni odpis rozporządzenia namiestnika wywiesić w swych lokalach sprzedaży i lokalach przedsiębiorstwa na miejscu dla każdego widocznem.

Przekroczenia tego rozporządzenia karane będą, o ile działanie nie podlega surowszej karze, przez polityczne władze powiatowe karą pieniężną do 2000 kor. lub karą aresztu do trzech miesięcy, przy zachodzących okolicznościach obciążających karą pieniężną aż do 5.000 kor. lub aresztem do 6-ciu miesięcy. — W razie skazania może być także orzeczona utrata uprawnienia przemysłowego.

Ważne dla Cegielń.

Zaraz do sprzedania:

1 Prasa rewolwerowa
1 Prasa do dachówek

ciągnionych Nr. 1 średn. cylindrów 300 m/m. 807

Maszyny są najnowszego modelu fabryki »Pierwszej Berneńskiej« w Bernie Mor. bardzo mało używane.

Adolf Romer Kraków, Długa 74.

Fortepian konc. dobrej marki palis. inkr. brązem

biblioteka dębowa b. ładna, zegar emp. z kolumienkami alab., jadalnie orzech., palis. i dębowe, sypialnie mah., jesion. i orzech., garnitury, konsole, lustra, obrazy, świeczniki, lampy elektr., naft., szafy, stoły i różne meble nowe, używane i antyczne w wielkim wyborze — ceny przystępne

M. TELESZNICKA

ul. Floryańska l. 49, I p. 584

NASIONA

Szpinaku . . . . po K. 11.—
Sałaty . . . . . „ „ 60.—
Marchwi czerwonej . „ „ 57.—
Brukwi żółtej . . . . „ „ 10.—

za 1 kg. loco Lwów poleca:

BANK ROLNICZY

c. k. gal. Towarzystwa Gospodarczego
we Lwowie, ul. Karola Ludwika L. 1,

dostarcza także:

KONICZYNĘ CZERWONĄ po K 450·—.
TYMOTKĘ po K 150·—. 705
RAYGRAS WŁOSKI po K 260·—.
BURAKI PASTEWNE po K 150·—.
MARCHEW PASTEWNĄ po K. 800.—.
RZEPĘ ŚCIERNISKOWĄ po K. 500.—.
ŁUBIN niebieski lub żółty po K. 65.-.
ZIEMNIAKI do sadzenia i jadalne po K 14·50.

za 100 kg. loco magazyn Lwów. — Wysyłka natychmiastowa i tylko za gotówkę.

W całej Austryi

znany jest **Karniów** z największych fabryk tkackich. Dlatego też zamawianie materyałów **dla Panów, Pań i Wojskowych,** a także płócien śląskich jest dla każdego wielką oszczędnością. — W tym celu prosimy zażądać bezpłatnej wysyłki próbek. Zwyczajnie przesyłamy próbki bardzo tanich resztek.

Wysyłkowy dom sukna
FRANC SCHMIDTA 557
KARNIÓW, a/4 Śląsk Austr.

Do nabycia we wszystkich księgarniach

POLKA PRZED BOGIEM

książeczka do modlitwy dla dzieci przez **Jadwigę z Łobzowa.**

Cena w opr. płóciennej 3 kor. 60 hal. — Skład główny w księgarni G. Gebethnera i Ski w Krakowie. 757

NA

KAPELUSZE

damskie poleca lakier firma: 692
FR. LENERT. KRAKÓW, SŁAWKOWSKA 6.

Nadeszły!

FORTEPIANY
PIANINA
FISHARMONIE

firm pierwszorzędnych do składu fortepianów 630

Heleny Smolarskiej, Wolska 7.

Parkstrasse KARLSBAD Westend.

Dom „BRITISH HOTEL“
PENSION WANDA

Pensyonat dyeteczny Wandy Marchlewskiej-Moser, gdzie pacyent może przeprowadzić kuracyę pod ścisłym dozorem wybranego przez siebie lekarza — Usługa polska.

Wyszedł z druku

DO NAUKI KROJU BIELIZNY
PODRĘCZNIK

opracowany wedle systemu rządowej szkoły przemysłowej w Wiedniu przez ALOJZĘ FRONCZ-HUBISCHTOWA naucz. miej. szkoły przem. żeń. w Krakowie.

Ważne dla nauczycielek, uczenic, zawodowych pracownic i dla osób szyjących bieliznę dla siebie. Oprawny w cenie 12 kor. do nabycia u autorki, **pracownia bielizny „Astra“,** w Krakowie ul. Karmelicka 50 I. p. na lewo. 747

W TRUSKAWCU

w willi Pogoń są do wynajęcia pokoje po przystępnych cenach. — Bliższa wiadomość u właściciela willi inżyniera Franciszka Jelonka w Drohobyczu. 708

Większa Instytucya

chwilowo na prowincyi

POSZUKUJE PILNYCH, MŁODYCH SIŁ BIUROWYCH

za dobrem wynagrodzeniem, wymagana znajomość języka polskiego i niemieckiego, stenografi polsk-niemieckiej, biegłe pisanie na maszynie i z rachunków pewność zasadniczych działań. Zgłoszenia dla »505« przyjmuje »Głos Narodu«. 814

POTRZEBNY
CHŁOPIEC STARSZY
obznajmiony z ekspedycyą.

Wiadomość w Administr »Głosu Narodu«. 795

ZAKOPANE

Pensyonat Willa »Nosal« **Bystre** otwarty od 20-go maja, ceny przystępne, kuchnia zdrowotna. 813

POKOJOWA

potrzebna do dworu na wieś dobrze polecona, obznajomiona z obsługą do stołu, umiejąca prasować. Zgłoszenia od 1—3 popołudniu Kraków, Filipa 26. 486

KUCHNIA

Związku urzędników wydaje smaczne i tanie obiady w domu i na miasto zarówno dla członków, jak i osób nienależących do Związku po 1 K 80 h. Szewska 21, 1 p.

Do sprzedania

mała willa, murowana.

2 pokoje, kuchnia, ubikacya na łazienkę i weranda na parterze; 1 pokój z balkonem na piąterku. Ogródek kwiatowy i znacznie większy jarzynowy, w pięknem położeniu w Kętach, nad Sołą, w pobliżu miejsca klimatycznego Pośłasy. — Wymagana gotówka 10.000 Kor. Bliższych wiadomości udzieli P. Chorąży, Wadowice ul. Lwowska. 763

Kapelusze

DAMSKIE

poleca 710

po cenach przystępnych

SALON MÓD

Franciszki Sacher

Kraków. Stradom 27.

---

ul. Szewska 17.

Tanie resztki

materyi wełnianych do prania i towarów płóciennych z tkalni

Jos. BARTOŠ

Dobruška, Czechy.

Piszcie o cennik resztek

który obejmuje całe kolekcye wiosennych nowości, materyi kostyumowych, sukiennych, bluzowych, dalej adamaszki, sypkowiny, płótna, kanafasy, zefiry, kretony, deleny i t. d. 844

Wyśmienite mydło »Unicum« 1 kg. a K 3·50, tanie mydło do prania 1 kg. a K 2·40 wysyła w każdej ilości za zaliczką Dom eksportowy **Edm. Kreil Praga Zizkov** Nr. 361. 784

Zarząd dóbr Baranów

poszukuje

ekonoma

(wolnego od wojska) zaraz lub od 1 lipca. Odpisu świadectw nie zwraca się. 801

Mieszkanie

słoneczne

z 5-ciu pokoi umeblowanych z komfortem, z łazienką, balkonem i elektrycznością do wynajęcia od czerwca do października. Garncarska 19, II piętro. 802

Obiady

prywatne i pokoje Ul. Karmelicka l. 46, II p. na prawo.

NAUKA JĘZYKÓW

Metodą Ansona lub Berlitza. — Lekcye osobne i zbiorowe, od 5 kor. miesięcznie.

ul. Szewska 17.

Dla panny służącej

niezwykle obowiązkowej, uzdolnionej, znającej się też na gospodarstwie, mogącej wykazać się wieloletniem świadectwem, poszukuje obecna chlebodawczyni posady na wsi, którą by objąć mogła zaraz. Pisemne zgłoszenia pod F. K. przyjmuje biuro dzienników Salomonowej i Hopcasa ul. Szczepańska 9. 742

Starsza Panna

potrzebna jest zaraz do handlu korzennego śniadankowego. — Pierwszeństwo mają, które odbyły praktykę w Kółkach rolniczych lub handlowych.

Stanisław Świątnicki. Stary Sambor. 691

87-letnia staruszka

wdowa po weteranie z 1863 r. utrzymująca syna i córkę nieuleczalnie chorych prosi o wsparcie. Łaskawe datki przyjmuje Adm „Głosu Narodu“.

LEKCYE ZBIOROWE

ST. OKOŁOWICZÓWNY

Nauka prowadzona według najnowszych metod szkół wzorowych zagranicznych. Klasy normalne oraz ogródek frebiowski dla małutkich. Ilość dziatwy ściśle ograniczona. Zapisy od 11.—1-szej lub piśmiennie. Ul. Łobzowska 47.

Ważne dla Rolników!

Wobec ogólnego braku nawozów sztucznych polecamy

KAINIT KAŁUSKI

po cenach o 40% niższych od cen Syndykatu soli potasowych w Berlinie. — Dostawy tylko wagonowe. — Równocześnie z zamówieniem przekazać należy [illegible] na każdy wagon o pojemności 10.000 kg.

Związek Ekonomiczny Kółek Rolniczych we Lwowie.
Bielsko, Zunfthausgasse 1. 773

PORTER SZWEDZKI

zastępujący najzupełniej porter angielski

oraz

WINA AUSTRYCKIE I WĘGIERSKIE
białe i czerwone

poleca:

ANTONI HAWEŁKA

c. k. nadworny dostawca
W KRAKOWIE.

Poczta do kraju i z krajem.

Z powodu trudności porozumienia się drogą pocztową rodzin pozostałych w kraju z uchodźcami i zakładnikami, wywiezionymi przez władze rosyjskie w głąb Rosyi, chcąc przyjść z pomocą będącym w ciężkiej trosce o los nawiązaliśmy stosunki z biurem informacyjnem Czerwonego Krzyża i korespondentem naszym w Kopenhadze celem uzyskania wiadomości.

Od kilkunastu dni zamieszczamy listy osób, jakie udało się zestawić naszemu duńskiemu korespondentowi, a także drukujemy poszczególne karty i listy nadesłane do nas przez Czerwony Krzyż.

Dla ułatwienia porozumienia się na tej drodze wprowadzamy specyalną rubrykę ogłoszeń, która budząc odgłos w dziennikach innych zaborów, przez korespondentów państw neutralnych dochodzić będzie do wskazanych miejsc. Za jednorazowe ogłoszenie tego rodzaju, podane wyraźnie, jasno, prosimy załączyć, **przekazem lub w znaczkach pocztowych 2 korony zaś na każde następne 1 koronę;** i wysłanie należytości tej pod adresem Administracya „Głosu Narodu“ Kraków ul św. Tomasza. 35.

P. Jadwiga Różycka ze Sosnowca prosi o wiadomość tą samą drogą o córkach Władysławie Różyckiej i Zofii Chrzanowskiej, zamieszkałych w Fastowie koło Kijowa w fabryce.

Władysław Musiałkowski i Władysław Guderski z Piotrkowa zawiadamiają Jana Kozłowskiego i Maryana Chwiejewskiego, Moskwa, Nikolska 4—82, że wszyscy są zdrowi.

Aniela Herniczkowa z Gałkowic zawiadamia rodzinę swą, że jest z mężem i dziećmi zdrowa. prosi w zamian o wiadomość o swej rodzinie, mianowicie o inżynierstwach Zygmuntach Słomińskich, którzy znajdują się obecnie w Kijowie.

J. Śladkowscy z Miechowa zawiadamiają syna Zdzisława Romualda, ucznia „Ecole d' ingenieurs de marine de l' Empereur Nicolas I-a, Cronstandt. Russie“, że są zdrowi i proszą o wiadomość tą samą drogą.

Julia Soborska zawiadamia swego męża Zygmunta Soborskiego w Rosyi, iż żona i dzieci są zdrowe i mieszkają na starem miejscu.

Pani **Jadwiga Chomentowska** zawiadamia pana Ignacego Lipskiego Dyrektora Banku Piotrogrodzkiego **Moskwa, Żuków Perewłok Strasse 10,** że przyjechała do Krakowa po rzeczy. Cała rodzina w Warszawie zdrowa. Prosi o wiadomość tą samą drogą.

Roman Woyczyński, „Głos Narodu“, **Kraków,** zawiadamia swą **matkę Waleryę Woyczyńską** i siostrę **Maryę Zagórską,** bawiących w czasie wybuchu wojny w Tarnopolu ulica Sienkiewicza, że wszyscy zdrowi, prosząc o wiadomość tą samą drogą.

Pan Kazimierz **Radłowski** poszukuje **siostry** swej, Janiny Olszamowskiej. Ktoby wiedział jej adres. lub miał o niej wiadomości, proszony jest donieść panu Radłowskiemu pod adresem: **Stefan Bóbr,** Vevey, Szwajcarya, Pension Les **Sapins.**

Michałowski Maksymilian z Warszawy zawiadamia swą żonę **Julię,** zamieszkałą przy ulicy Ogrodowej Nr 53, m. 29, że jest zdrów i mieszka w Moskwie, ul. Średni Kisłowski zaułek Nr 3, m. 24.

VIII. WALNE ZGROMADZENIE

Członków Spółki Fakturowej w Krakowie

odbędzie się dnia 30 maja (wtorek) 1916 o godz. 6 popołudniu w biurach Spółki Fakturowej w Krakowie ulica Podwale L. 7. 821

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu z VII. Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Dyrekcyi z czynności i rachunków na rok 1914 i 1915.
3. Sprawozdanie Komisyi Rewizyjnej.
4. Wnioski Rady Nadzorczej na:
   a) udzielenie Dyrekcyi absolutoryum z czynności i rachunków za 1914 i 1915.
   b) przyjęcie bilansu za rok 1914 i 1915.
   c) rozdział zysku z roku 1914 i 1915.
5. Wnioski członków.

Prezes: *Jan Kanty Federowicz.*

Dyrektor: *Adam Kaczorowski.*

Nakładem Wydawnictwa „Głosu Narodu“ Sp. z Ogr. odp. Redaktor odpowiedzialny i kierujący Roman Woyczyński. Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie pod zarząd. R. Ferka.